

Warszawa, dnia 25 sierpnia 2023 r.

Poz. 886

**UCHWAŁA
SEJMU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

z dnia 28 lipca 2023 r.

w sprawie ustanowienia roku 2024 Rokiem Rodziny Ulmów

W marcu 2024 roku przypada 80. rocznica zamordowania w Markowej na Podkarpaciu przez żandarmerię niemiecką rodziny Ulmów, która ukrywała Żydów z rodzin: Goldmanów, Didnerów i Grünfeldów. Rodzina Ulmów należy do liczного grona bohaterskich Polaków, którzy podczas II wojny światowej ratowali Żydów skazanych przez Niemców na zagładę. Ulmowie zostali uhonorowani wysokimi odznaczeniami Polski i Izraela, a 10 września 2023 roku zostaną ogłoszeni błogosławionymi Kościoła Katolickiego.

Józef Ulma i Wiktoria z domu Niemczak urodzili się i mieszkali w Markowej. Zaangażowani w wiele inicjatyw społecznych byli dobrze znani i lubiani. Swoimi rozlicznymi talentami dzielili się z mieszkańcami Markowej oraz innych miejscowości ówczesnych powiatów: łańcuckiego i przeworskiego. W 1935 roku zawarli związek małżeński, a wkrótce doczekali się liczного potomstwa: Stasi, Basi, Władzia, Frania, Antosia, Marysi, a kolejne dziecko miało przyjść na świat na wiosnę 1944 roku.

Podczas okupacji niemieckiej mieszkali w swoim domu w Markowej na uboczu wsi. Prawdopodobnie w grudniu 1942 roku Ulmowie zostali poproszeni przez rodziny żydowskie o pomoc w ich ukryciu. Były to dwie siostry, sąsiadki domu rodzinnego Józefa Ulmy: Gołda Grünfeld i Lea Didner z małą córką o imieniu Reszla. Wśród ukrywanych było także pięciu Goldmanów z Łańcuta – Saul i czterech jego dorosłych synów: Baruch, Mechel, Joachim i Mojżesz. Jakie motywy kierowały Ulmami? Była to bezinteresowna miłość bliźniego. Ulmowie ukrywali Żydów przez około 15 miesięcy. Niestety 24 marca 1944 roku w gospodarstwie Ulmów pojawili się niemieccy żandarmi, zamordowali Żydów, a następnie Józefa i Wiktorię oraz wszystkie ich dzieci.

Józef i Wiktoria Ulmowie w 1995 roku zostali uhonorowani przez Yad Vashem medalem Sprawiedliwy wśród Narodów Świata, a w 2010 roku przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Lecha Kaczyńskiego – Krzyżem Komandorskim Orderu Odrodzenia Polski. W 2016 roku otwarto w Markowej Muzeum Polaków Ratujących Żydów podczas II wojny światowej im. Rodziny Ulmów, a od 2018 roku na wniosek Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Andrzeja Dudy obchodzony jest – ustanowiony przez Sejm i Senat Rzeczypospolitej Polskiej – Narodowy Dzień Pamięci Polaków ratujących Żydów pod okupacją niemiecką.

W 2003 roku rozpoczął się proces beatyfikacyjny Józefa i Wiktorii Ulmów oraz ich siedmiorga dzieci. Czas uroczystego wyniesienia rodziny Ulmów na ołtarze został wyznaczony na 10 września 2023 roku w Markowej.

Ulmowie są w Polsce oraz poza jej granicami symbolem tych wszystkich, którzy oddali życie za pomoc Żydom prześladowanym przez Niemców.

Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, ze względu na heroizm rodziny Ulmów oraz jej wielkie i niezwykle bohaterstwo, ustanawia rok 2024 Rokiem Rodziny Ulmów.

Marszałek Sejmu: *E. Witek*